

VERTROUWELIJK

26 OKT 2001

Deze rubriecategorie is
beëindigd na 501

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 4 - 1963

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 4 - 1963

(Tijdvak 1-4-1963 t/m 30-4-1963)

I N H O U D

Blz.

I. <u>Communisme Internationaal</u>	
De verstoorde eenheid en de gewijzigde verhoudingen tussen de CP-en	1
Naar een nieuwe conferentie van alle marxistisch- leninistische partijen?	3
II. <u>Activiteiten van de Communistische Partij van Nederland</u>	
Slotfase CPN-verkiezingscampagne	9
De partij en de agrarische problemen	11
Reacties op twee congressen van zusterpartijen	13
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
De Pinkster-protestfietstocht van ANJV c.a.	15
Budel-actie en Parlement	16
Sowjet-Russen op Texel	17
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Eenheidslijst en Vrije lijst bij de gehouden verkie- zingen voor ondernemingsraden	18
V. <u>Andere Groeperingen</u>	
SWP-stembusadvies	20
Paasmarsen in Groningen en Den Haag	21
<u>Overzicht stakingen april 1963</u>	23
<u>Agenda</u>	24

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Pogingen tot herstel eenheid van de communistische beweging

Gewijzigde verhoudingen tussen de CP-en

Sinds het welslagen van de Oktoberrevolutie is Moskou enkele decennia lang het onbetwiste centrum van de communistische beweging geweest. De Communistische Partij van de Sowjet-Unie werd niet alleen door alle andere partijen erkend als de hoogste autoriteit op het gebied van de marxistisch-leninistische ideologie, zij werd ook beschouwd als de instantie die uiteindelijk over alle kwesties van de gemeenschappelijk te voeren politiek te beslissen had.

In deze periode, die ruwweg begrensd wordt door de twee wereldoorlogen, was de communistische beweging formeel georganiseerd in de Derde Internationale (de Komintern), waarvan de hoogste leiding volgens de statuten berustte bij het Wereldcongres van alle aangesloten partijen en organisaties. Van gelijkberechtiging van deze partijen was geen sprake. Slechts de tien of twaalf belangrijkste hadden het recht vertegenwoordigers met stemrecht te benoemen in het Executief Comité, dat in feite alle macht uitoefende. Het feit, dat dit comité in Moskou zetelde, gaf volgens de statuten aan de CPSU het privilege tenminste vijf leden te benoemen, hetgeen haar in staat stelde de gehele communistische beweging te dirigeren.

Deze organisatorische opzet berustte voor een deel op leninistische overwegingen en principes, die door alle partijen werden aanvaard. In de eerste plaats werd de Sowjet-Unie beschouwd als het Socialistisch Vaderland, het voornaamste bolwerk van het communisme (dat echter door het imperialisme werd omsingeld) en de garantie voor het voortschrijden en het welslagen van de wereldrevolutie. Daarmee verband hield een zeer bepaalde interpretatie van het principe van het proletarisch internationalisme, die hierop neerkwam, dat het wereldproletariaat zich onder leiding diende te stellen van de Sowjet-Unie en in de eerste plaats háár belangen had te dienen. Tenslotte droeg ook het principe van het democratisch centralisme, dat in elke partij afzonderlijk tot strikte gehoorzaamheid aan de leiding

verplicht, bij tot een centralisering van de leiding over alle partijen tezamen.

In 1935 (na het 7e en laatste congres van de Komintern) begon zich een neiging te manifesteren tot grotere zelfstandigheid van de afzonderlijke partijen. Dank zij de greep die Stalin persoonlijk op de communistische beweging had gekregen, bleef de sterke binding aan Moskou echter nog lange tijd gehandhaafd, zelfs toen de Komintern in 1943 werd opgeheven. Deze binding werd trouwens door de partijleiders ook als een behoefte gevoeld.

Pas na Stalins dood in 1953 zette de emancipatie zich in versneld tempo door. Het Cominform, dat vanaf 1947 als informatief en coördinerend instituut had gegolden voor de Oost-Europese blokpartijen en de twee grote West-Europese CP-en - de Franse en de Italiaanse -, werd in april 1956 opgeheven, waarmee de laatste formele regeling van de betrekkingen tussen zelfs deze partijen verviel. Kort tevoren, in februari, had het XXste CPSU-congres zich voor het eerst duidelijk uitgesproken voor gelijkberechtiging.

De principes die de partijen ondergeschikt hadden gemaakt aan Moskou, ging men anders interpreteren. Het Socialistische Vaderland werd niet langer omsingeld geacht. Het beginsel van het proletarisch internationalisme verloor zijn doorslaggevende betekenis voor de onderschikking van het wereldproletariaat aan de Sowjet-Unie. Er was voortaan slechts sprake van vrijwillige eenheid van handelen en samenwerking tussen de gelijkberechtigde zusterpartijen. Bovendien verklaarde de CPSU ook uitdrukkelijk, af te zien van haar monopolie inzake de uitleg van de doctrine en het bepalen van de politiek.

Meer en meer won de gedachte veld, dat de eenheid van de communistische **beweging** geen centrale leiding noodzakelijk maakte, maar bepaald werd door een aantal objectieve factoren, zoals het gemeenschappelijk belang (de overwinning van het socialisme), de gemeenschappelijke ideologie, en - voor de bloklanden - hetzelfde sociaal-economische stelsel.

Met de uitholling van Moskou als bevelscentrum kwam de bevoegdheid om definitieve beslissingen te nemen terecht bij de internationale conferentie. Aanvankelijk waren bij deze conferenties voornamelijk de partijen van de bloklanden betrokken, zoals het geval was met de conferentie van Moskou van 1957 en die van Boekarest van 1960. Sinds de conferentie van Moskou van 1960 is men in dit verband echter over conferenties van alle partijen gaan spreken. In de Verklaring

van de 81 partijen werd hierover bepaald: "De communistische en arbeiderspartijen beleggen al naar gelang de noodzaak daartoe conferenties..... teneinde door het uitwisselen van meningen tot eensgezinde opvattingen en tot gemeenschappelijke acties in de strijd voor de gemeenschappelijke doeleinden te komen".

Over de vraag, of de gemeenschappelijke standpunten met unaniem besluiten dienen te worden vastgelegd dan wel dat eventuele minderheden zich dienen neer te leggen bij de opvattingen van de meerderheid, bestaat geen overeenstemming. Met name is Moskou geporteerd voor het laatste. De Chinezen staan echter unanimitieit voor, waardoor zij een vetorecht zouden kunnen uitoefenen en hun positie tegenover een eventuele meerderheid kunnen staande houden.

De zogenaamde objectieve factoren, die noodzakelijk tot eenheid zouden moeten leiden, zijn zelf voorwerp van conflicten geworden. De verschillende partijen zien de overwinning van het socialisme als een gemeenschappelijk belang, maar over de wegen waarlangs die overwinning bereikt moet worden, heerst onenigheid. Zij hebben een gemeenschappelijke ideologie, maar Moskou en Peking geven daarvan elk een geheel verschillende interpretatie. De socialistische landen hebben hetzelfde sociaal-economische stelsel, maar het feit dat dit systeem in de onderscheiden landen in verschillende stadia van opbouw verkeert, vormt een bron van moeilijkheden. Ook het dilemma van economische integratie of economische zelfstandigheid en onafhankelijkheid lijkt tussen Moskou en Peking niet opgelost te kunnen worden. De vraag of het sociaal-economisch stelsel van Joegoslavië gelijk is aan dat van de andere socialistische landen vormt tenslotte nog een extra twistpunt.

Volgt uit het voorgaande derhalve, dat een conferentie van alle partijen thans het algemeen aanvaarde middel is om tot een oplossing van conflicten in de communistische beweging te komen, het is even duidelijk dat te dien aanzien elk "ideologisch gefundeerd" optimisme misplaatst is, en dit niet in de laatste plaats omdat ook prestige-kwesties in het geding zijn.

Naar een nieuwe topconferentie?

Reeds in het voorjaar van 1962 was het duidelijk, dat de bij het conflict betrokken partijen een nieuw beraad van alle communistische partijen, zij het voorafgegaan door bilateraal overleg, gewenst achtten.

De mogelijkheden daartoe werden afgetast in een briefwisseling tussen Moskou en Peking, die plaatsvond tussen februari en mei van dat jaar. De resultaten van die correspondentie waren negatief, hetgeen mede leidde tot de verscherping van de verhoudingen, zoals deze tegen het eind van het jaar op de partijcongressen van Bulgarije, Hongarije, Tsjechoslowakije en Italië tot uitdrukking kwam. Zelfs op deze congressen bleven de Chinese gedelegeerden echter vasthouden aan het principe, dat de bestaande moeilijkheden slechts in kameraadschappelijk overleg overwonnen konden worden. Een formele uitnodiging tot een dergelijk overleg richtten zij aan de CP-Tsjechoslowakije en de andere zusterpartijen, die op het Tsjechoslowaakse congres vertegenwoordigd waren, terwijl ook tijdens het congres van de PCI door de Italiaanse partijleiders en de Chinese gedelegeerden wederzijds voorstellen gedaan werden voor het houden van bilaterale besprekingen. De sfeer was toen echter reeds zo bedorven, dat het daarbij bleef.

Pas toen Chroestsjow op het in januari van dit jaar gehouden SED-congres voorstelde de openlijke polemiek te staken en zich bereid verklaarde na een ruime afkoelingsperiode een conferentie van alle partijen bijeen te roepen, begon men weer ernstiger over de mogelijkheden daartoe te denken.

Chroestsjow nam in zijn voorstel feitelijk een suggestie over, die twee dagen tevoren gedaan was door het centraal comité van de CP-Groot-Brittannië. Ook verschillende andere partijen gaven daarna te kennen, dat zij in een niet al te verre toekomst een conferentie wensten. De CP-India sprak in dit verband over december 1963, een voorstel dat ook door de "Prawda" werd gepubliceerd, evenals een suggestie van de Italiaanse partijleider Longo om de conferentie te laten voorbereiden door een commissie van leidende figuren uit de grote en meest invloedrijke partijen.

Op 21 februari nam de CPSU eindelijk het initiatief met een officieel voorstel aan de CP-China. De nieuwe briefwisseling (met een antwoord van Peking dd. 9 maart en een tweede brief van Moskou dd. 30 maart) wierp een interessant licht op de stemming van beide partijen.

Briefwisseling Moskou-Peking

In de brief die het centraal comité van de CPSU op 21 februari

1963 aan de CP-China zond, toont het zich vooral bezorgd over de schade, die door de zich steeds verscherpende polemiek wordt toegebracht aan de gehele communistische beweging en in het bijzonder aan de communistische partijen in de kapitalistische landen. Het centraal comité stelt vast, dat de meningsverschillen vaak kunstmatig zijn opgeblazen en dat overdreven aandacht is besteed aan controversiële kwesties, terwijl toch juist al hetgeen de partijen gemeenschappelijk hebben van oneindig grotere betekenis is. Het is overigens niet meer dan natuurlijk, zo gaat de brief voort, dat dergelijke meningsverschillen in de communistische beweging zijn ontstaan. Dit moet namelijk worden verklaard uit het feit, dat de verschillende partijen onder zo uiteenlopende omstandigheden moeten werken. Met een zeker optimisme wordt dan ook vastgesteld, dat de moeilijkheden slechts van tijdelijke aard zijn en in kameraadschappelijk overleg stellig kunnen worden opgelost.

De gehele brief was kennelijk een poging de kritieke situatie te verbloemen. Zij repte met geen woord over de specifieke geschilpunten en kon voor Peking dan ook niet veel meer zijn dan een demonstratie van goede wil. In het CPSU-schrijven werd voorgesteld een conferentie te houden op hoog niveau "over de gemeenschappelijke strijd tegen het imperialisme, de bevordering van de nationale bevrijdingsstrijd, de ontwikkeling van het socialisme op wereldschaal en de versterking van de eenheid van de communistische beweging".

Het document bevatte echter geen enkele aanwijzing, die er op zou kunnen duiden dat dit bilaterale overleg - waarmede de weg zou moeten worden gebaad naar een conferentie van alle communistische partijen - in een sfeer van beter begrip voor de Chinese standpunten zou kunnen plaatsvinden.

Het is dan ook niet te verwonderen dat op 9 maart het centraal comité van de CP-China een ontnuchterend antwoord zond. Er bestaan, zo wordt door Peking betoogd, ernstige meningsverschillen over een hele reeks zeer belangrijke principiële kwesties. Een der oorzaken hiervan moge dan zijn, dat de diverse zusterpartijen onder verschillende omstandigheden werken, maar een veel belangrijker factor is toch de tegenstrijdige interpretatie van het marxisme-leninisme en van de Moskouse Verklaringen.

Peking laat vervolgens een groot aantal activiteiten en onderwerpen de revue passeren, waarbij de begeleidende opmerking wordt gemaakt, dat de CP-China consequent de juiste algemene lijn en poli-

tieke koers volgt en in de omstreden kwesties altijd een juist standpunt heeft ingenomen.

De Chinese partijleiding zegt ironisch "buitengewoon verheugd" te zijn, dat de Sowjet-Russische kameraden in de brief van 21 februari hun trouw aan de beide Verklaringen van Moskou tot uitdrukking hebben gebracht. Zij merkt echter op, dat de internationale communistische beweging daarin vrijwillig ook de verplichting heeft aanvaard de strijd tegen "de Joegoslavische revisionisten, die het marxisme-leninisme ontrouw zijn geworden" voort te zetten.

Peking herinnert vervolgens aan de in vijf punten vastgelegde aanbevelingen, welke het Moskou al eerder (nl. per brief van 7 april 1962) had gedaan om te komen tot herstel van de eenheid der communistische beweging. Het acht deze nog steeds van actuele betekenis. Er wordt namelijk in geadviseerd tot:

1. het ondernemen van stappen, die tot ontspanning kunnen leiden;
2. het staken van vijandige polemieken tussen zusterpartijen;
3. het voeren van bilaterale of multilaterale gesprekken;
4. het door de CPSU te nemen initiatief ter verbetering van de verstandhouding met Albanië;
5. het door Moskou bijeenroepen van een conferentie van alle communistische partijen.

Met betrekking tot de eerste drie punten maakt Peking zelf een gebaar van goede wil door te stellen, dat het in het algemeen wenst bij te dragen tot het scheppen van een beter politiek klimaat en meer in het bijzonder bereid is de openlijke polemiek tijdelijk te staken (echter zonder af te zien van het recht om te antwoorden op de openlijke en rechtstreekse aanvallen, die zusterpartijen in het verleden op de CP-China hebben gedaan). Bovendien wordt Chroestsjow uitgenodigd persoonlijk voor het bilaterale overleg naar China te komen dan wel een hoge delegatie naar Peking te zenden of een Chinese delegatie in Moskou te ontvangen.

De op dit overleg te behandelen onderwerpen zijn nagenoeg gelijk aan die door de CPSU waren genoemd. Voorop stelt Peking echter het vraagstuk van "de strategie en de tactiek van de revolutie in de hedendaagse wereld" (een bij Moskou ontbrekend agendapunt, dat kennelijk verband houdt met omstreden kwesties als het beleid van de Sowjet-Unie inzake Cuba en de theorie van het imperialisme als de "papierren tijger").

Peking stelt tenslotte de uitdrukkelijke voorwaarde, dat alle

aan de orde te stellen kwesties "punt voor punt, volledig, diepgaand en in kameraadschappelijke geest zullen worden behandeld en getoetst zullen worden aan de principes van het marxisme-leninisme en de revolutionaire beginselen van de Moskouse Verklaringen".

Dit Chinese schrijven noopte het centraal comité van de CPSU op 30 maart bij wijze van repliek een uitgebreide verklaring af te leggen, waaruit de juistheid van het Sowjet-Russische beleid moest blijken. Tevens werd uitvoerig ingegaan op de oorzaken van de meningsverschillen, die Moskou in de brief van 21 februari had aangeduid, (maar die door Peking niet als de belangrijkste waren erkend).

Volgens de hierbij ontwikkelde, niet al te duidelijke gedachten-gang kunnen tussen de socialistische landen verschillende opvattingen aan de dag treden over een of ander probleem. Dit kan het geval zijn met betrekking tot de opbouw van het socialisme in een van die landen of t.a.v. de internationale communistische beweging, dan wel t.a.v. de vormen en methoden van samenwerking. Dit is, volgens Moskou, mogelijk omdat de socialistische landen zich in verschillende stadia van opbouw van de nieuwe maatschappij bevinden. Bovendien zijn hun ervaringen met de wereld buiten het socialistische kamp niet in alle opzichten gelijk. Een oorzaak van meningsverschillen kan ook gelegen zijn in de uiteenlopende pogingen in deze of gene partij om vraagstukken van het marxisme-leninisme tot een oplossing te brengen. Het overaccentueren van nationale, specifieke bijzonderheden kan - aldus deze tweede brief - tot afwijkingen leiden, maar het veronachtzamen van deze nationale eigegeaardheid evenzeer.

Ten aanzien van de kwestie Albanië stelde Moskou alles te hebben gedaan wat Peking (onder punt 4 van zijn brief dd. 7 april 1962) wenselijk had geoordeeld. Hierbij maakte de CPSU voor het eerst openlijk bekend, dat haar centraal comité in februari van dit jaar nogmaals het initiatief had genomen om tot overleg te komen met de Albanese Arbeiders Partij. Dit voorstel had bij de Albanese leiders echter geen weerklank gevonden. Later hadden zij echter onder een gehele reeks voorwaarden hun bereidheid tot het plegen van overleg met Moskou als-nog kenbaar gemaakt.

De CPSU onderstreepte nogmaals de noodzaak van de eenheid van de communistische beweging en verklaarde zich uitdrukkelijk bereid alle door de CP-China vermelde punten te bespreken. De kwesties Albanië en Joegoslavië (opnieuw een socialistisch land genoemd) werden daarbij erkend als van principiële betekenis maar niet van eerste urgentie.

Toegegeven werd, dat met de Joegoslaven ernstige meningsverschillen bestaan, die echter in rechtstreeks overleg met hen zelf opgelost dienen te worden.

In de meest hoffelijke bewoordingen, maar toch wel duidelijk uit overwegingen van prestige, meende Moskou de uitnodiging aan Chroestsjow te moeten afslaan. Daarentegen werd Mao Tse-tung zelf uitgenodigd om de Sowjet-Unie te gelegener tijd met een bezoek te vereren. De Chinese leider werd er aan herinnerd, dat hij tijdens zijn verblijf in Moskou in november 1957 de wens had geuit de Sowjet-Unie eerlang beter te leren kennen. Bovendien had Chroestsjow de Chinese Volksrepubliek reeds driemaal bezocht terwijl Mao daartegenover nog niet aan een derde bezoek zijnerzijds was toegekomen.

Met de brief van de CPSU dd. 30 maart, die Peking tot dusver niet heeft gepubliceerd, eindigde deze ronde van het schriftelijke overleg tussen de twee partijen, dat ten doel had de wederzijdse voorwaarden voor een conferentie vast te stellen. Als een van de partijen zich al tot concessies bereid toonde, dan was dat in elk geval niet de CP-China. De CPSU gaf wel op zekere punten (Albanië) van een soepeler houding blijk.

Dat met deze briefwisseling de sfeer zodanig verbeterd zou zijn dat een conferentie binnen afzienbare tijd tot de mogelijkheden gaat behoren, lijkt echter vooralsnog niet waarschijnlijk.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

De CPN

Slotfase verkiezingscampagne

Met een interview van de CPN-voorzitter Paul de Groot en een gelijktijdige presentatie van de partijcandidaten voor de Tweede Kamer begon "De Waarheid" op 6 april de eindsprint in de verkiezingscampagne.

In de galerij van CPN-candidaten neemt lijstaanvoerder De Groot vanzelfsprekend de ereplaats in: "een naam, die een garantiebewijs is voor de kiezers", zo luidt het prijzend, "een van de beste propagandisten van onze partijpolitiek". Wat minder uitbundig wordt gewezen op de verdiensten van de volgende vier partijfunctionarissen, H. Hoekstra, Tj. Jager, A. Averink en A. Korlaar; de overige kandidaten worden slechts terloops aan de kiezers voorgesteld.

Blijkbaar hoopt de CPN-leiding bij de komende verkiezingen twee, zo niet drie zetels te winnen. Om de voor dit doel benodigde stemmenaanwas te realiseren, poogt de communistische propaganda speciaal de aanhangers van het zgn. minderheidsstandpunt in de PvdA de overtuiging bij te brengen, dat zij op 15 mei a.s. bij de CPN aan het juiste adres zijn. Maar bovenal wordt getracht om de in 1959 aan PSP en Bruggroep verloren stemmen terug te winnen.

Vandaar dat De Groot in het aan "De Waarheid" verleende vraaggesprek opmerkt, dat de PSP haar kiezers wel moet hebben teleurgesteld, voor zover zij van deze partij een versterking van de strijd voor vrede en socialisme hadden verwacht. Vandaar ook, dat de CPN-voorzitter thans dingt naar de gunst van de aanhangers der veel gesmade "Bruggroep", sedert 1959 bekend als de Socialistische Werkers Partij.

De Groot beweert in dit verband ten onrechte dat de partijleiding van begin af aan bewust onderscheid heeft gemaakt tussen diegenen, die in de internationale discussies onder communisten geen weg meer konden vinden en de organisatoren van de Bruggroep "die de reactie bewust in de kaart speelden". Dit bewust onderscheid maken kwam namelijk pas voor het eerst tot uiting in de verklaring d.d. 2 juli 1962 van het dagelijks bestuur van de CPN. Daarin werd aan de gewone le-

den van de SWP "de weg terug" naar de communistische partij geweest.

Hierover rept De Groot echter met geen woord. Wél verwijst hij naar het 20e CPN-congres van mei 1961, dat op de Bruggroep een beroep deed zich te ontbinden en "alle openlijke of ondergrondse fractievorming stop te zetten. "Kennelijk wil De Groot thans de indruk wekken dat de CPN-leiding reeds twee jaar geleden haar bereidheid zou hebben getoond rouwmoedige dissidenten in genade aan te nemen. Teneinde zijn huidige oproep kracht bij te zetten heeft de partijvoorzitter nog gezegd, dat "een aantal vroegere Brug-aanhangers" intussen weer tot de CPN is toegetroten.

De vraag rijst opnieuw of dit alles duidt op een - vergeleken met vroeger - nu wat gematigder stellingname van De Groot tegen het "revisionisme", speciaal in de belichaming van de SWP. Een op 12 april jl. door het dagelijks bestuur van de CPN uitgegeven instructie voor "de propaganda en werving onder voormalige kiezers van de Bruggroep en anderen" noopt in dit opzicht tot voorzichtigheid. Daarin wordt - na een analyse van de Kamer-verkiezingen van 1959- het revisionisme namelijk "nog steeds het voornaamste gevaar voor de communistische wereldbeweging" genoemd, al wordt hieraan toegevoegd, dat het toch "in grote mate is teruggeslagen".

Deze formulering lijkt niettemin een stap terug ten opzichte van De Groots rede in de partijbestuurszitting van 1 en 2 december 1962. Daarin verlegde De Groot het accent als volgt: Hoewel het goed was het revisionisme in eigen rijen te blijven bestrijden en stelling te nemen tegenover de "revisionistische ideologie van het Joegoslavische type, werd in de nieuwe situatie het sectarisme voor de CPN een steeds groter gevaar".

Hoe dan ook, van de CPN-activisten wordt momenteel verwacht, dat zij "de afgedwaalde schapen" (leden en aanhangers van de SWP, lezers van "De Brug", leden van de "oude" EVC) door middel van huisbezoek tot andere gedachten zullen trachten te brengen. Zij moeten er daarbij op wijzen dat "De Brug" uitsluitend gebruikt wordt om de CPN schade toe te brengen: met als voornaamste doelwit "partijgenoot P. de Groot". Voorts dienen de huisbezoekers ook de PSP aan de kaak te stellen en wel als een anti-democratische en anti-communistische organisatie, die de "misleide communisten" alleen maar wil gebruiken als "stenvée", zonder aan hen een feitelijke stem in het politieke kapittel te gunnen.

"Misschien hadden de misleiden nóg wel kritiek op de CPN", zo vervolgt het dagelijks bestuur in het manifest, om daar dan - de onver-

draagzaamheid van De Groots beleid in het verleden ten spijt - laco-
niek op te laten volgen: "Wij hebben een open oor voor kritiek op
onze partij en zijn altijd bereid gerechtvaardigde kritiek te aanvaar-
den en er dankbaar gebruik van te maken".

De CPN en de boeren

Hoewel de CPN in haar beginselprogramma's door de jaren heen ook
een plaats heeft ingeruimd voor de belangen van de kleine boeren en
de landarbeiders, bleef haar activiteit op agrarisch gebied steeds
zwak en opportunistisch. Weliswaar gaf dit van tijd tot tijd aanlei-
ding tot kritiek van uit de partij zelf, bijvoorbeeld op congressen,
doch afdoende maatregelen tot verbetering van de situatie bleven
achterwege. Ook het feit, dat Koert Stek in mei 1960 door het partij-
bestuur werd aangewezen om leiding te geven aan de agrarische sector
van het partijwerk, bracht op zichzelf nog geen verbetering. Dit
bleek wel uit de ook nadien in de partij geuite klachten over het
gebrek aan belangstelling van de partijleiding voor de problemen
van de kleine boeren.

Duidelijk kwam dit o.a. naar voren op het 20e CPN-congres van
mei 1961. Verschillende afgevaardigden vroegen toen met name aandacht
voor de strijd van de boeren tegen "het door de vertegenwoordigers
van het monopoliekapitaal overheerste Landbouwschap", dat zich ten
doel stelde de kleine bedrijven te liquideren. Ook waarschuwde men
er de partijleiding bij deze gelegenheid voor, dat Koekoek en zijn
organisatie de CPN het initiatief dreigden te ontnemen.

Overigens werd het Stek bij een rondgang door de agrarische ge-
bieden in oktober 1961 duidelijk, dat ook de districtsbesturen zelf
te weinig aandacht aan de positie van boeren en tuinders besteedden.
Het duurde niettemin tot december 1961 voordat het partijbestuur
- met de Raads- en Statenverkiezingen van 1962 voor de boeg - Stek
opdroeg een ontwerp te maken voor een nieuw landbouwprogramma. Tot
dusver is het alleen bij zo'n ontwerp gebleven al wijdde de CPN in
het kader van de verkiezingscampagne van 1962 meer aandacht aan de
plattelandsproblemen.

Opnieuw waren het opportunistische motieven, die de CPN-leiding
er toe brachten in haar verkiezingsmanifest van december 1962 en haar
propaganda-richtlijnen van januari 1963 o.m. belangstelling te vragen
voor het agrarische vraagstuk. Er werd zelfs een speciale verkiezings-
brochure in het vooruitzicht gesteld, die begin maart onder de titel

"Een woord aan de boeren" het licht zag. De brochure draagt de stereotiepe trekken van het agrarische ontwerp-program van de CPN, doch tevens het stempel van actuele internationale en nationale gebeurtenissen. Zo wordt daarin de EEG schadelijk geacht voor de belangen van de boeren. Tevens wordt haar politieke karakter gelaakt, waarbij wordt verwezen naar de recente versterking van de "as Bonn-Parijs binnen de Euromarkt". De CPN is dan ook tegen onderhandelingen over "verdere onderwerping van de Nederlandse landbouw aan de belangen van West-Duitsland en Frankrijk". Zij eist zelfs uittreding van ons land uit de EEG.

Actueel is ook het hoofdstuk over "de rol van het Landbouwschap", al was de brochure dan ook geschreven voordat de moeilijkheden in Hollandscheveld zich voordeden. Uit het schrijven, waarmee de partij-brochurehandel het geschrift medio maart bij de districten introduceerde, valt af te leiden dat ook de partijleiding zich van de actualiteit van de brochure in dit opzicht bewust is. In deze introductie is n.l. gesteld, dat de ontstemming onder de boerenbevolking in en rond Hoogeveen een reden te meer is om duidelijk te maken, dat de CPN richting geeft aan de strijd van de boeren tegen de regering en haar landbouwpolitiek.

De publicaties van "De Waarheid" over het optreden van de "Vrije boeren" en de CPN-propagandabijeenkomsten te Hollandscheveld, (waar de partijbestuurders Tj. Jager op 15 maart en W. Kremer op 5 april het woord voerden) waren gericht tegen het beleid van het Landbouwschap. Daarbij werd de CPN-eis van december 1961 herhaald, volgens welke het in 1954 ingestelde Landbouwschap dient te worden opgeheven. Bij even zovele gelegenheden werd het "medogenloze en volkomen ongemotiveerde" optreden van de Rijkspolitie tegen de boeren fel gelaakt.

Veel kennis van het plattelandsvraagstuk en van de strubbelingen rond het Landbouwschap bleken de "agrarische deskundigen" van de partij overigens niet te bezitten. Om tot een betere coördinatie van de partijactiviteit in deze sector te geraken, wordt thans overwogen in de agrarische districten vaste commissies in te stellen, die onderling nauw moeten samenwerken. Verder steunt de partij de vorming en de coördinatie van plaatselijke comité's, die tegen het Landbouwschap verder moeten ageren. De laatste tijd publiceerde "De Waarheid" veel over het optreden van ontevreden boeren in de kop van Noord-Holland en in de Wieringermeerpolder.

De ervaring heeft echter geleerd dat deze communistische belangstelling voor de agrariërs en hun problemen na de verkiezingen meestal gaat luwen. Waarschijnlijk bepaalt de drang om Koekoeks partij van "Vrije boeren" de wind uit de verkiezingszeilen te nemen het hiervoren geschetste CPN-beleid meer dan eventuele bewogenheid met "de slachtoffers van het Landbouwschap". Vandaar ook de kritische reactie van "De Waarheid" op de toewijzing van verkiezingszendtijd aan deze partij. "CPN niet - Koekoek wèl", luidt de titel boven dit geërgerde commentaar.

Contact buitenland

"De Waarheid" van 17 april jl. heeft enige aandacht besteed aan het 28e congres van de Britse CP en het 14e van de Belgische zusterpartij, beide tijdens de Paasdagen gehouden. De Britten hadden ditmaal geen uitnodigingen aan zusterpartijen verzonden, omdat zij bij voorbaat wilden vermijden dat de onenigheid in de internationale communistische rijen ook op hun congres in openbare discussie zou komen.

Het CPN-dagblad maakte onder de kop "Voor een regering van de arbeidersbeweging" met sympathie gewag van het streven van de Britse kameraden om via vervroegde parlementsverkiezingen "een meerderheid van socialist en communisten" in het Lagerhuis te brengen. Een van hun eerste doelen zou zijn veertig communistische Labour-candidaten aan een zetel te helpen teneinde een toekomstige Labour-regering te kunnen dwingen tot een "nieuwe" politiek.

"De Waarheid" zal deze doelstelling wel vooral hebben naar voren gebracht, omdat zij geheel in de geest ligt van de oproep, die het partijbestuur van de CPN in november 1962 tot het Nederlandse kiezersvolk richtte om op 15 mei a.s. de basis te leggen voor een "regering van de arbeidersbeweging" in eigen land.

Over het Belgische partijcongres is in hetzelfde artikel maar weinig verteld, al zal de CPN over het verloop van dit congres wel goed geïnformeerd zijn. Zij was nl. vertegenwoordigd door twee functionarissen, t.w. Henk Clerx (lid partijbestuur en secretariaat CPN) en Kees IJmker (plv. lid partijbestuur en politiek secretaris district Den Haag). "De Waarheid" noemt alleen Clerx.

Deze geringe belangstelling dateert overigens niet van de laatste tijd. De Groot c.s. hebben nooit veel waardering kunnen opbrengen voor de huns inziens "revisionistische inslag" van de Belgische

partijleiders. Opvallend is dat "De Waarheid" het niet nodig heeft geacht een van de belangrijkste besluiten van het jongste Belgische congres, nl. het roeyement van de pro-Chinese Grippa-fractie, te vermelden.

De zaak Finsterwolde

Nadat het Eerste Kamerlid van de CPN, Harm Haken op 4 april en vier van zijn medeverdachten op 11 april uit voorarrest waren ontslagen - zie het vorige MO -, keerde de politieke rust in de gemeente Finsterwolde betrekkelijk snel terug. Momenteel verblijft alleen de op 21-3-'63 aangehouden J.H. Bult (Hoofd van de Dienst Sociale Zorg aldaar) nog in voorarrest. De vrijlating van Haken en zijn medebeschuldigen betekent overigens niet dat zij niet zullen worden vervolgd.

Op 2 april ging "De Waarheid" in een redactioneel artikel, dat waarschijnlijk door Paul de Groot is geïnspireerd, nog eens op de kwestie Finsterwolde in. De schrijver betoogde o.m. dat politie of justitie er niets mee te maken hebben wie de CPN als "belanghebbende" van een communistisch volksgebouw aanwijst. Het optreden van politie en justitie was z.i. dan ook duidelijk inmenging in de interne aangelegenheden van de CPN.

De "onduidelijkheid" in de beheersvormen bij de bezittingen van de partij, is - naar de schrijver stelt - een gevolg van het beleid dat de huidige minister van justitie voert, die zou weigeren er in toe te stemmen, dat de bezittingen van de CPN in Naamloze Vennootschappen worden ondergebracht. De mening van de justitiële autoriteiten, dat de indertijd opgemaakte akte juridisch niet in orde is, staat even ver van de inzichten van de "arbeidersbeweging" af als de maan van de zon. Aangezien de verzekeringsmaatschappij de premies had geïnd, was het vanzelfsprekend dat ook de geclaimde schade werd betaald, aldus "De Waarheid".

Actie voor het Donatiefonds

De jaarlijkse donatieactie voor "De Waarheid" is momenteel gericht op de a.s. verkiezingen. Aangezien de verkiezingspropaganda voornamelijk uit het donatiefonds moet worden gefinancierd, is het van het grootste belang dat de gestelde taak van f 175.000,- wordt volbracht.

Het Amsterdamse gemeenteraadslid voor de CPN, Esther Muller-van West, doet evenals vorig jaar, in een dagelijks rubriekje in het partijblad een beroep op de vrijgevigheid.

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

Volkeltocht

Het communistische Comité Protestfietstocht Volkel-Soesterberg-Amsterdam, dat met Pinksteren voor de derde maal deze demonstratie tegen de opslag in Nederland van atoomkoppen zal organiseren, heeft medegedeeld, dat zich tot nu toe ruim 1000 deelnemers hebben laten inschrijven. Vergelijking van dit getal met de overeenkomstige cijfers van beide vorige keren, leert dat de belangstelling nu tweemaal zo groot is als in 1962 en viermaal zo groot als in 1961. Om nog meer aandacht te wekken voor de tocht werd ditmaal een speciale Volkelkrant in twee-kleurendruk uitgegeven, onder de kop "Fiets mee...."

Ook nu zijn er weer twee mogelijkheden: men kan in Volkel starten en in Soesterberg. Aan de hoofdroute is niets veranderd. Op zaterdag voor Pinksteren rijdt men van Volkel via Nijmegen naar Arnhem, waar een meeting plaatsvindt en overnacht wordt. De volgende dag gaat het via Ede en Austerlitz naar Soest, met opnieuw een bijeenkomst en overnachting in Bilthoven. Tweede Pinksterdag fietst men naar Amsterdam, waar de slotbijeenkomst wordt gehouden.

De regionale tochten uit het Westen en Noorden hebben in vergelijking met vorige jaren wel een verandering ondergaan. Het is de bedoeling dat de deelnemers uit Den Haag en Rotterdam nu samenkomen in Gouda en de eerste dag doorrijden naar Elst (provincie Utrecht). Daar zullen zij in een jeugdherberg worden ondergebracht. De volgende dag sluiten zij zich in Ede bij de hoofdgroep aan.

Voor de deelnemers uit het Noorden heeft men een aparte tocht uitgestippeld. Vorig jaar was al gebleken dat de afstand naar het centrum van het land te groot was, hetgeen het aantal deelnemers uit Groningen niet ten goede kwam. Dit bezwaar wil men nu wegnemen door hen de eerste dag naar Lemmer te laten fietsen. De tweede dag wordt slechts een korte afstand (35 km) afgelegd om in Rijs in Gaasterland te overnachten. De derde dag fietst men door naar Stavoren, waar een passagiersschip de deelnemers naar Amsterdam zal brengen. Hier nemen zij deel aan de demonstratieve afsluiting van de tocht.

Evenals in 1962 hebben in het organiserend comité, naast vooraanstaande leden van het communistische Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV), ook vertegenwoordigers van de Nederlandse Vredesraad (NVR) zitting. Dat deze organisatie geheel achter de manifestatie staat, blijkt nog eens overduidelijk uit het feit dat het laatste nummer van "Vrede" een overdruk was van de Volkkelpropaganda-krant.

Budel-actie

Nadat op 9 april in de Tweede Kamer gestemd was over het sluiten van een overeenkomst met de Duitse Bondsrepubliek betreffende de legering van Duitse troepen in Budel, werd vanaf publieke en gereserveerde tribunes geroepen: Schande! - Schoften! - Auschwitz! - Dachau! Dit incident werd veroorzaakt door een "delegatie uit Amsterdamse buurten en bedrijven", die was samengesteld door Verenigd Verzet 1940-1945 en de Nederlandse Vredesbeweging, in gezamenlijk overleg met de CPN. De oproep tot de tocht naar Den Haag was gedaan onder auspiciën van het "brede" Budel-comité van Nico Wijnen en Jan Brasser - dat in januari van dit jaar de stille tocht naar Budel organiseerde en op 23 maart de "nationale demonstratie" in Amsterdam. De organisatie van de actie in de Tweede Kamer lag echter in handen van Verenigd Verzet, waarvan de secretaris - Gerrit Blom - reeds op 29 maart in een interview met "De Waarheid" had aangekondigd, dat de bedrijfsarbeiders in Amsterdam zich gereed maakten de Kamer-debatten over de Budel-overeenkomst bij te wonen.

Verzetsbeweging

In Amsterdam werd verscheidene malen bij het Spaanse consulaat gedemonstreerd tegen de veroordeling en executie van de Spaanse communist Julian Grimau Garcia. Enkele communistische oud-Spanjestrijders hadden tevoren met vertegenwoordigers van Verenigd Verzet en ANJV de oprichting bekend gemaakt van een comité "Redt het leven van Julian Grimau", dat toestemming vroeg voor het organiseren van een protestdemonstratie. Het comité betoogde later ook tegen een delegatie van functionarissen uit het vervoersbedrijf van Barcelona, die onder leiding van de burgemeester van die stad een werkbezoek aan de Nederlandse hoofdstad bracht.

Ter gelegenheid van de 19de april - gedenkdag van de opstand van begin 1943 van het Warschause Ghetto - belegde het Nederlandse Ausch-

witz Comité bijeenkomsten in Amsterdam en Den Haag. Hier trad onder meer op de Poolse pianiste Regina Smendzianka, die hiermee haar vierde bezoek binnen een jaar aan ons land bracht. Aan herdenkingsplechtigheden in Warschau werd namens het Nederlands Auschwitz Comité deelgenomen door Eva Tas.

Opstand Texel herdacht

Jaarlijks worden op Texel de Georgiërs herdacht, die omkwamen tijdens de opstand op dit eiland in het voorjaar van 1945. Op uitnodiging van de Sowjet-Russische Ambassade in Nederland kwamen dit jaar twee afgevaardigden van het Sowjet-Russische comité van oud-strijders voor deze herdenking naar Nederland. Eén van hen, de Georgiër Georgiy Dzhimshelyshvili, had destijds aan de opstand op Texel deelgenomen, de ander, Marina Checheneva, diende tijdens de Tweede Wereldoorlog als pilote bij de Russische luchtmacht.

De delegatie arriveerde donderdag 2 mei op Schiphol en werd verwelkomd door leden van de Russische Ambassade en vertegenwoordigers van de communistische mantelorganisaties "Verenigd Verzet 1940-1945" en "Nederland-USSR".

Op zaterdag 4 mei vond er een eenvoudige plechtigheid plaats op de Texelse begraafplaats. Behalve de reeds genoemde afgevaardigden van het Russische Comité van oud-strijders waren hierbij een aantal leden van de Russische Ambassade aanwezig, o.w. de zaakgelastigde Timofeyev. Voorts werd de herdenking bijgewoond door het communistische Eerste Kamerlid Annie Averink en bestuursleden van "Verenigd Verzet 1940-1945" en "Nederland-USSR". Na afloop van de plechtigheid kwamen genodigden en belangstellenden in een zaal bijeen. Bij deze gelegenheid overhandigden de Russen onderscheidingen en geschenken aan een zevental bewoners van Texel, die de in opstand gekomen Georgiërs in 1945 hadden geholpen.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Ondernemingsraden.

Op 23 en 24 april werd bij de Koninklijke Hoogoven- en Staalfabrieken te Velsen een nieuwe ondernemingsraad (OR) gekozen. Het aantal stemgerechtigden bedroeg circa 12.000 (7.500 arbeiders en 4.500 beambten). Als gebruikelijk was de kandidatenlijst voor de ongeorganiseerde bedrijfsarbeiders samengesteld door enige communistische voormannen, die ook de benodigde handtekeningen hadden verzameld. De CPN te Velsen had diverse vergaderingen aan de voorbereiding van deze verkiezingen gewijd. Het Centrum (de voormalige EVC-1958) was met een speciale editie van het blad "Vakbondseenheid" uitgekomen. Hierin werd onder meer kritiek geleverd op het feit, dat de drie grote vakcentrales de gelegenheid hadden gekregen in een bijlage van het Hoogoven-orgaan "De Gripper" propaganda voor hun kandidaten te maken. Ook betichtte "Vakbondseenheid" de neutrale vereniging van Hoogovenpersoneel "De Schakel" - die voor de eerste maal aan de ondernemingsraadverkiezingen zou deelnemen - van het zaaien van verdeeldheid. Daartegenover werden de kandidaten van de ongeorganiseerden (van de zogenaamde eenheidslijst) voorgesteld als "NVV-leden zonder lidmaatschapboekje" (!)

De voorpagina van het "speciale Hoogoven-nummer" van "Vakbondseenheid" bevatte voorts een in het Italiaans gestelde opwekking aan de Italiaanse medearbeiders om hun stem aan de eenheidslijst te geven. Medio 1962 waren bij de Hoogovens nieuwe contact-commissies gekozen. De uitslag van die verkiezing was voor de CPN-aanhang een grote tegenvaller geworden. Die ervaring heeft de CPN-voormannen bij de propaganda voor hun OR-candidaten tot grotere activiteit gestimuleerd. Ze hebben de - niet in vervulling gegane - verwachting gehad dat, mede door die verhoogde inspanning, een kleine zetelwinst zou worden geboekt.

De uitslag van de OR-verkiezingen was, wat de bedrijfsarbeiders betreft, als volgt:

	<u>1963</u>	<u>1960</u>
NVV	5 zetels	6 zetels
KAB/CNV	7 "	8 "
Eenheidslijst	3 "	4 "
De Schakel	<u>2</u> "	<u>-</u> "
	17 zetels	18 zetels

(Het aantal zetels voor de bedrijfsarbeiders is met één verminderd, ten gunste van de groep der beambten, die verhoudingsgewijze talrijker is geworden en thans 10 zetels mag bezetten. Onder de beambten heeft de CPN geen aanhang.)

Wat de gekozen kandidaten van de Eenheidslijst betreft: de nummers 1 en 2 zijn lid van de CPN, no. 3 is een oud-EVC'er. De vierde kandidaat, die dus tegen de verwachting van de Eenheidslijst-promotors in niet werd gekozen, is eveneens lid van de CPN.

Bij een ander metaalbedrijf, de Draad- en Kabelfabrieken (Draka) te Amsterdam, werd in maart een nieuwe ondernemingsraad gekozen. De verkiezing bracht hier geen wijziging in de sedert 1957 bestaande zetelverdeling, wat het fabriekspersoneel aangaat. Het bleef: NVV 2, KAB/CNV 2 en door de CPN gesteunde Vrije Lijst 3 zetels. Een aantal Italiaanse arbeiders heeft hier meegestemd, n.l. 21 van de 53 kiesgerechtigden.

Contact met landen achter het IJzeren Gordijn.

Van de Sowjet-Russische Raad van Vakcentrales ontving het Centrum de uitnodiging om twee personen af te vaardigen naar de 1 mei-festiviteiten in Moskou. De Centrum-staf wees twee bondsbestuurders aan, die op 26 april per trein naar de USSR reisden.

Evenals vorig jaar bood de communistische FDGB een vijftal activisten, tezamen met hun echtgenoten, een gratis vakantie in Oost-Duitsland aan. De invitatie geldt voor de maand juni. De reiskosten Amsterdam-Berlijn v.v. komen voor rekening van de deelnemers.

Voorts mogen 20 vakbondsbestuurders (echtgenoten in dit getal inbegrepen) tussen 21 juli en 1 augustus een vakantie aan het Balatonmeer in Hongarije doorbrengen. Een gedeeltelijke vergoeding van de kosten moet echter van te voren aan de Hongaarse legatie in Nederland worden betaald. De Hongaren zouden hebben gesteld dat deze reizen niet aan hun doel beantwoorden, indien hieraan, zoals in 1962, vooral oudere mensen met veel noten op hun zang deelnemen.

H O O F D S T U K V

ANDERE GROEPERINGS

De SWP en de komende stembusstrijd

Met de aanstaande Kamerverkiezingen voor ogen, heeft de SWP - die geen eigen lijst voert - in "De Brug" de verkiezingsprogramma's besproken van resp. communisten en pacifistisch-socialisten.

In de beschouwing over het verkiezingsprogramma van de CPN wordt een felle aanval gedaan op de persoon van Paul de Groot. Diens eenheidspolitiek wordt gezien als "een nieuwe variant van zijn, sinds jaar en dag bekende opportunistische illusie-politiek". In werkelijkheid is het de CPN niet om een bevordering van de eenheid te doen, maar om het behalen van een op valse gronden gebouwd, goedkoop verkiezingssucces. Zolang de CPN in haar eigen rijen geen echte democratie tolereert, blijft zij in het moeras, "hoe de verkiezingsuitslag ook moge luiden", aldus het SWP-orgaan.

Veertien dagen later (in "De Brug" van 13 april jl.) werd de PSP - de Pacifistisch Socialistische Partij - onder de loupe genomen. Hoewel de oprichting van de PSP indertijd als "een belangrijke gebeurtenis" was bestempeld, meende de schrijver thans toch "enige kritische geluiden te moeten laten horen".

De levensvatbaarheid van de PSP als socialistische partij - aldus het gestelde - wordt bepaald door de mate waarin zij erin slaagt een grotere eenheid in de arbeidersbeweging te verwerkelijken. Haar politiek moet ten bate van die eenheid "zowel tot een andere PvdA, als tot een andere CPN leiden". De huidige PSP geeft echter, volgens dit "Brug"-artikel, blijk van een mentaliteit die haar in het slop moet voeren. Zij zou zelfs, naar de mening van deze criticus, een hinderpaal op de weg naar het socialisme kunnen worden!

Niettemin wenst "De Brug" zowel de CPN als de PSP "alle mogelijke succes" toe bij de komende verkiezingen onder het motief, dat versterking van PSP en CPN verzwaring van de druk op de reactie en op de rechtse stroming in de PvdA betekent.

Hoewel de SWP-leiding meent - gezien een uitlating in "De Brug" van 27 april -, dat het onder de huidige omstandigheden beter is op de PSP te stemmen, "kan zij geen klemmende argumenten aanvoeren tegen het stemmen op de CPN." Zij wil haar leden dit stemadvies dan ook niet

als bindend voorschrijven.

De CPN echter, heeft - gelijk reeds werd betoogd - een dringend beroep gedaan op alle voormalige kiezers van de "Brug-groep" om de schade, die de communistische vertegenwoordiging in het parlement in 1959 werd toegebracht, te herstellen door te stemmen op de CPN, de "enige communistische partij".

"De Waarheid" had al op 22 april de houding van de "Bruggroep" ten deze als dubbelzinnig en verwarring stichtend gehekeld.

De toekomst van de SWP

In "De Brug" van 13 april jl. is bezorgdheid geuit over het "heillose verschijnsel" van de splitsing in de arbeidersbeweging. Betoogd werd, dat er in ons land geen blijvende plaats bestaat voor vier (met inbegrip van de SWP) "socialistische partijen".

Deze opmerking sluit aan bij de discussie op de landelijke ledenconferentie van de SWP, die op 6 april 1963 te Amsterdam werd gehouden. Tijdens deze conferentie kwam opnieuw het voortbestaan van de SWP aan de orde. Door vele afgevaardigden werd gesteld, dat de SWP eigenlijk géén levensvatbaarheid meer heeft en dat het beter zou zijn de partij om te zetten in een vrijblijvende vereniging van links-georiënteerden rond het discussie-orgaan "De Brug". Een definitieve beslissing hierover zal waarschijnlijk binnen enkele maanden worden genomen.

Paasmarsen tegen de atoombewapening

Evenals in de beide voorafgegane jaren organiseerde het "Comité 1963 voor de Vrede" wederom Paasmarsen tegen de kernbewapening en wel op 13 april te Groningen en op 15 april, tweede Paasdag, te 's-Gravenhage. Aan beide marsen namen ook enkele Duitsers deel.

In Den Haag traden als sprekers op de bestuursleden van het comité A.J. Bruggeman en W.H. van Dobben, alsmede de Belg Marcel Deneckere. Laatstgenoemde is hoofdredacteur van het Belgische socialistische orgaan "Links".

De opzet van deze, in kringen van het comité "onze Aldermastonsmarsen" genoemde, protestdemonstraties was heel wat bescheidener dan in 1962, toen in meer steden werd gedemonstreerd en een massale slotbijeenkomst in Amsterdam door 2500 personen werd bezocht.

De huidige precaire toestand van de financiën van het comité

en het tanende enthousiasme van de medewerkers zaten de organisatoren tegen. Het geringe aantal deelnemers, 200 in Groningen, hoogstens 900 in Den Haag, moet voor hen wel een deceptie zijn geweest.

Aangezien ook de Nieuwjaarsmarsen van het Comité 1963 vrijwel op een mislukking uitliepen - zij het dat daarbij de ongunstige weersomstandigheden van invloed zullen zijn geweest -, lijkt het niet uitgesloten, dat de organisatoren zich de vraag zullen stellen of voortzetting niet eerder een negatief dan een positief effect zal hebben.

Zoals Th. van Tijn, vice-voorzitter van het "Comité 1963 voor de Vrede", het als redacteur van "Socialistisch Perspectief" in het 1 mei-nummer voorzichtig stelde: "Het was niet slecht, al met al, maar het was niet goed genoeg".

De oorzaak van de verminderende belangstelling ligt zijns inziens o.m. in het gebrek aan een "apparaat", in het afhankelijk zijn van vrijwilligers en in het gemis aan ervaring van vele werkers in het efficiënt organiseren, óók wanneer er geen geld is.

Doch als de voornaamste oorzaak ziet Van Tijn, dat men inmiddels gewend is aan de hervatting van de atoombomproeven en bovendien ontmoedigd, omdat de politici en militairen toch verder onverstoort hun gang gaan, ondanks alle protestdemonstraties.

STAKINGSOVERZICHT APRIL 1963.

Bedrijf : Papier- en Cartonfabriek "Pekela" N.V. te Nieuwe Pekela.
Aanleiding : Intrekking ontslag bedrijfsleider geëist. Na weigering van directie eisten stakers ontslag directeur.
Inmenging vakbonden : erkende vakbonden bemiddelden.
Resultaat : ontslagen bedrijfsleider krijgt schadeloosstelling.
Aantal werknemers : 50.
Aantal stakers : onbekend.
Duur van de staking : ± 2 dagen (10 en 11-4-'63).

Bedrijf : Amsterdamse schuitemoeders.
Aanleiding : tariefdervingstoelage.
Inmenging vakbonden : erkende vakbonden bemiddelden.
Resultaat : onbekend.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : onbekend.
Duur van de staking : 2 uur (16-4-'63).

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
voorjaar 1963	Zitting Executief Comité Wereld Vakverbond.	Warschau	WVV
10-12 mei 1963	Colloquium Duitse vraagstuk.	Brussel	---
* 13-20 mei 1963	Zitting Executief Comité IUS.	Algiers	IUS
20-25 mei 1963	4e Internat. conf. VVI chemie.	Moskou	WVV
mei 1963	Wereldcongres 4e Internationale.	?	4e Internat.
mei 1963	Vorbereidende bijeenkomst Int. Jeugd- en Studentenconf. voor ontwapening.	Florence	WFDJ/Ital. organisatie
1-4 juni 1963	3e Volkel-protestfietstocht.	Volkel-Soesterberg-Amsterdam	ANJV/OPSJ
* 8-12 juni 1963	Zitting Wereldvredesraad.	Warschau	WVR
* 11 juni 1963	Stertocht Ned. Vrouwen Bew.	Deventer	NVB
* 24-29 juni 1963	5e Congres Internat. Democr. Vrouwen Federatie.	Moskou	IDVF
juni 1963	Raadszitting Wereld Vredes Raad.	Europa	WVR
juni/juli 1963	2e Internat. conf. VVI-Handel.	Zuid-Amerika?	WVV
* 27 juli - 3 aug. 1963	Zomerkamp "Zonneschijn".	Loenen	"Zonneschijn"
juli 1963	4e Internat. conf. VVI Mijnbouw.	Moskou	WVV
zomer 1963	Semin. problemen stud. reisbureaus.	Italië?	IUS/IT.
augustus 1963	Internat. Sportconf. Wereld Fed. Democratische Jeugd.	Berlijn	WFDJ
24-28 sept. 1963	4e Internat. conf. VVI-Bouwvakken.	Boedapest	WVV
* 23 september-8 oktober 1963	3e Wereldbijeenkomst journalisten.	Gebied rond Middell. Zee	IOJ
14-19 okt. 1963	2e Wereldconf. v. Vrouwelijke arbeidskrachten.	Boekarest	WVV
* half oktober 1963	Internat. Conf. van Jeugd en Studenten voor ontwapening en Vrede.	Florence	WFDJ/Ital-organisatie
november 1963	Zitting Uitv. Comité Wereld Fed. Dem. Jeugd.	Djakarta	WFDJ
november 1963	5e Internat. conf. Studenten reisbureaus.	Bulgarije	IUS
1963?	Med. conf. Féd. Internat. des Résistants.	Noorwegen	FIR
1963	Internat. bijeenk. v. jonge toeristen.	Hoge Tatra (Tsj.)	WFDJ
1963	Conferentie over Jeugdtoerisme.	?	WFDJ

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
1963	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
1963	Eur. conf. Verzetsstrijders en Nazi-slachtoffers.	?	FIR
?	W. Eur. Conf. journalisten.	?	IOJ
april 1964	8e Wereldcongres Juristen.	?	IVDJ
zomer 1964	Internat. stud. conf. over kolonialisme.	Sowjet-Unie	IUS
1964	Internat. conf. Werkende Jeugd.	?	WFDJ
* 1965	9e Wereldjeugdfestival (?).	?	WFDJ/IUS

* nieuw c.q. aangevuld.